
This item was submitted to [Loughborough's Research Repository](#) by the author.
Items in Figshare are protected by copyright, with all rights reserved, unless otherwise indicated.

4AT2_mp3_Our Story_Oral Histories of Women from Turkey

PLEASE CITE THE PUBLISHED VERSION

LICENCE

CC BY-NC-ND 4.0

REPOSITORY RECORD

Takanay, Aslı. 2020. "4at2_mp3_our Story_oral Histories of Women from Turkey". Loughborough University.
<https://doi.org/10.17028/rd.lboro.12733220.v1>.

İstanbul’la çok iç içe oldum. Dolayısıyla iş olarak, işte arkadaş olarak, eş dost olarak. Yani hayatımın yüzde herhalde 50’sinden daha fazlası burada geçti. Mahalle ilişkileri bir mahallede nasıl olması gerektiği gibi. Yani kavga gürültü, çok sesli müzik, çok şey de var. Arkası kuyu kazan, arkasında bir sürü laf eden de var. Yani bir mahallede, küçük bir kasabada, bir mahallede ne olursa, aslında bu çevre İstanbul’un küçük bir kasabası gibi, kasabada neler varsa onlar da burada var. Yani çok eğitilmiş insanlar da var. Ne olursa olsun, sonuç olarak dönüp dolaşıp geldiğimiz nokta bir taburenin üstünde oturup herhangi bir konuda konuşmak falan gibi bir şey aslında, böyle.

Genel olarak kadınlar zaten mahallenin en güçlü ve en şeyli karakterleri. Gerçekten en sağlam ve en şey duruşu olan insanlar kadınlar. Erkekler o kadar sağlam bile değil aslında. Yani genel olarak buralarda da kadınlar daha sağlam ve dominant, erkekler daha pasif ve ortaya bulucu falan gibi bi’ şey aslında. Burada kadınlar daha güçlü.

İlkokulu şeyde, “****”da, “****” Lisesi’nde de okudum. Üniversite döneminde üniversiteyi kazanamadım. Bir sürü saçma sapan sınav sistemi, kredili sistem bilmem ne, ıvır zıvıra denk geldim. Ama zaten girsek de kazanamayacağımız falan gibi bir dönemdi galiba o. Çünkü bu ismi geçen şey, örgütün çok fazla bağlantılarının olduğu bir dönemdi. Parlak gençleri ve şey çocukları hemen kendi şeylerine çekmeye çalışıyorlardı, olmayanları da ezmeye çalışıyorlardı. Üniversite yani sınavına hazırlandığımız “****” zaten hiç gitmedim, kapısından bile geçmek felaketti, felaketti. Hemen şey yapıyorlardı, azıcık geliri düşük çocukları hemen zaten şey yapıyorlardı. Fark etmiyor, çok geliri yüksek zengin olan çocukları da hemen kapıyorlardı. O dönemlerden çok geçtik maalesef. Sağlam durmaya çalıştıkça ezmeye çalışan çok fazla insan oluyor tabii ki. Ama zaten sistem çok saçmaydı, kredili sistemdi. Üniversiteyi kazandım ama bir tane dersim çıktı alttan, gitmem gerekti. Altıncı dönem derse gittim. O sırada işte Fikret... Fikri Sağlar değil de, Fikret bi’ şeydi galiba Eğitim Bakanı, sistemi değiştirip taban puanını şeyini yükseltti falan. O kadar saçma bir döneme denk geldik ki yani (gülüyor). 96 dolayısıyla 97’de mezun oldum sonunda. Bir ders için bir yıl okula gittim. Yani o dönemde parlak olan bir sürü çocuğun hakkının yendiğini düşünüyorum aslında, gerçekten. Hatta şu anda, yani çok daha iyi düzeylerde olması gereken çocukların hepsi şu anda çok başka yerlerde, çok başka şekilde. Yani hiç tahmin edemeyeceğim çocuklar sınavlardan çok daha başarılı çıktı. Kredili sistemde notlar yaparken, FEM Dershanesine giden çocuklar bilmem ne... Ha yani sorsan ismini söyleyemeyecek olan çocuk, sınavdan... Tamam, olabilir, çok zeki olabilir, asosyal olup kendisini ifade edemeyebilir, ona eyvallah ama hakikaten hiçbir vasfı olmayan çocuk ki hiçbir şey anlamıyor, bir şey yapamayan çocuklar... Çok garip bir dönemdi, işte geçirdiğimiz dönemlerin en başı aslında galiba bu.

Çalışmaya başladım, çocuk bakıcılığı yaptım. Çok uzun süre, 9 sene. Ondan sonra başka çocuğa geçtim, orada neredeyse 9 sene falan çocuk bakıcılığı yaptım. Çocuklarla beraber büyüdüm gibi bir şey oldu aslında. İstemiştım ama ondan sonra oranın da bana çok şey olmayacağına karar verdim. Ondan sonra baktığım ikinci çocuğun annesi, burada bir dükkâna ortak oldu. Ben de onunla beraber oraya kanallı oldum, kafede çalışmaya başladım. Ben yemek yapmayı zaten çok seviyordum, işte pasta falan, börek falan hepsini çok, çok seviyordum. Uzun bir süre, on sene falan şurada çalıştım, sonra oradan ayrılıp bir tane mutfak sanatları okuluna gittim. İşte oradaki eğitimi de tamamladıktan sonra küçük bir işyeri açma macerası oldu. Ama orada da

hem ortağım hem de o 2018’de olan ciddi böyle fiyat artışları falan bilmem ne, biz baş edemedik o durumlarla, dükkânı kapattık. Ondan sonra bir buçuk senedir de burada çalışıyorum. Bu işin devamlılığı olur mu bilmiyorum. Çünkü çok, bana çok hitap etmeyebilir uzun vadede. Çünkü ben çok daha alternatif şeyleri seviyorum. İşte glütensiz ürünler, şekersiz ürünler, farklı şeyler yapmayı seviyorum. Kendime dükkân açmak gibi bir şey düşünmüyorum. Çünkü üzgünüm ama kendi elimle, kendi sermayemle kazandığım parayla devlete vergi veren ve aynı şekilde bir sürü kazancına ciddi ‘ortaktan daha fena olan bir şeyi’ kabul etmek istemiyorum. O yüzden en asgari şeyle belki birkaç ürün yaparak farklı yerlere malzeme vererek bir şeyler yapabilirim. Çünkü artık az çok bu şeyde tanınıyorum. Güzel bir imalathane gibi, kendim kurup birkaç yere mal vermeyi düşünüyorum. Ha bu arada şeye de başladım, usta eğitimcilik meslek yüksekokulunda, usta öğretmenlik şeyine de başladım. Daha bu hafta başladım, dört hafta daha sürecek, sonra sınavım var. Eğitimlik de yapacağım. Meslek yüksekokulundaki çocuklara haftada iki gün falan ders vereceğim falan gibi.

Çocuk bakarken de durmuyordum ki zaten. Evin içinde de kişinin bütün sorumlulukları üstüme alıp her şeyi organize ettiğim için, fenayım bu konuda. Ama yani o iş tabii ki beni kesmiyordu. Bir şeyler, üstüne bir şeyler koymam gerekiyordu. Eğer böyle bir alternatifler olmasaydı ben zaten herhangi bir yerde başka bir şekilde çalışmayı düşünüyordum. Ama önüme böyle bir alternatif çıktı, ben de değerlendirip hemen oraya kanalize oldum. Bana kattığı çok şey oldu, bir sürü şey öğrendim. Bir sürü çevre ve dost, ahabap bir ilişkim oldu. Ondan sonra devam ettim.

Bir de ablam var. Ablamla benim, aramda 3,5-4 yaş, kız kardeşimle 9 yaş. Şimdi çok acayip, böyle birbirine bağlı abla-kardeş ilişkimiz yok bizim aslında. Yani yaşadığımız genel olarak sıkıntılardan dolayı da tabii öyle oldu. Hem ekonomik hem şey. Babam ortalama kazancı olan bir insandı, annem de ev hanımıydı. İşte ben sekiz yaşlarındayken üçüncü kardeşime hamile kaldı. Fakat işte 87 dönemi falan Çernobil, ıvır zıvır, kıvır, 40 günlükken kanser teşhisi koyuldu. Sonra işte onun tedavi süreçleri falan hiçbir ilaç yok falan. Babam hiç dikkat etmemiş sigortalarını, bilmem nelerini yatırmamış. Her şey parayla alınıyor, tabii bu ciddi bir ekonomik çöküntü oldu. Ondan sonra Körfez Savaşı falan daha büyük bir ekonomik çöküntü oldu. İşte o dedikodu ve çevresel faktörlerle aslında o zaman karşılaştım ilkin, acımasız olan dedikodularla. Yani neredeyse bana şey diyordu karşı komşu veyahut da şey işte, “Niye bırakmadınız ki hastanede ölsün.” İşte şey, “bu kadar para harcamaya gerek var mı?” falan diyen insanları çok duydum ben. Ben gelirken susuyorlardı ama sonuç olarak ben duyuyordum yani bunları. Yani dolayısıyla biraz acımasız ve yani kendi başlarına gelmeden saçma yani. Şimdi herkes maske takıyor, koronadır, ıvırdır zıvırdır. Kız kardeşime maske taktığımız zaman millet bizden şey gibi kaçıyordu. Halbuki bizden, şeyden değil. Ben okula gidip geliyorum falan, ona herhangi bir mikrop bulaştırmayayım diye doktorlar maske taktırıyorlardı. Ama herkes bulaşıcı bir şey varmış gibi bizden kaçıyordu falan.

Onlar yıpratıcı oldu tabii ki. 9 yaşında, 10-12’li yaşlarım hep böyle geçti zaten ama sonra zaten kardeşim de bayağı bir, çocuk da olmasından dolayı toparlama oldu, hücreleri yenilendi falan bilmem ne... Şu anda zaten otuz küsur yaşında, çocuğu falan da var, herhangi bir sorunu yok. Ama işte şöyle acımasız bir gerçek; işte benim dedikodu yaparken duyduğum insanların hepsinin bütün aileleri kanserden vefat etti gibi bir durum oldu. Ya ben bunu şey için söylemiyorum yani, korktuğunuz şey aslında sınıdığınız şey gibi bir şey oluyor. Yani

hepimizde aynı riskler, faktörler var. Sadece o zaman annemin akıllılığı, 40 günlükken doktora götürüp bu çocuğun karnında garip bir şişlik var, bu gaz sancısı değil, diye direkt doktora direnmesinden kaynaklanıyor. Bir de çok akıllı bir annem vardır bu arada(gülüyor) kafa falan, zekâ, acayip çalışır. Adam gaz diye gönderdiği halde, “Hayır, benim iki tane daha çocuğum var, bunda başka bir şey var” diye şey yapınca, o zamanın popüler çocuk doktorlarından, Bağlarbaşı’ndaydı muayenehanesi, an testleri falan. Sonra işte hatta adamla kavga etmiş. ”Sen misin doktor, ben miyim doktor, sen bana niye böyle şey yapıyorsun, diretiyorsun” falan diye. Sonra özür diledi tabii. Ondan sonra kan tahlilleri falan direkt Çapa’ya. Gündüz Gedikoğlu o zaman şeyin başında, daha tam şey olmamış başhekim. Hani kanserle falan bilmem ne ıvır zıvır kurulmamış. Gittiler, gidiş o gidiş... Altı ay sonra geldi annem eve. Böyle bir şey yani (gülüyor). “****” işte benden dört yaş büyük. Biraz teyzem geldi, altı ay falan o kaldı İzmir'den. Bu arada bizim çok kalabalık bir akraba sülale var; Malatyalıyız ama sülalenin hepsi İzmir’de, bir tek biz varız burada. Öyle tek başına kalakaldık, teyzem geldi işte uzun bir süre o kaldı. Sonra o gitti tabii ki, onların da çocuğu falan bilmem nesi var. Yani ondan sonra zaten biz tek başına, her zaman her şekilde... Yani şöyle, bizim evde herkesin anahtarı vardı ve o anahtar... ben bir kere kaybettim anahtarımı, kaybolmaz bende. Çünkü yani anahtarını kaybedersen kapıdasın. O yüzden anahtarlar sağlam. Annemin, kız kardeşimin, ablamın. Babam vefat etti şimdi, hepimizin teker teker anahtarı var. Bizde kapıyı çalma, zil yoktur. Herkes anahtarıyla açar. Öyle bir şey işte, o da yaşamamız gereken bir dönemmiş galiba.

Ya o kadar karnında zaten iki tane ameliyat izi var, gene nasıl olsa açacağız diye estetik falan da dikmemişler. O derece yani. Bayağı hatur hutur kesmişler yani, bir sürü şeyler aldılar, şey yaptılar yani. Araştırmalarda hiçbir şey çıkmadı. Sadece Çernobil olayı oldu, şey oldu 86-87 Aralık’ta işte.

Ablam okulda başarısız olduğu için onu belki çalışır, daha doğrusu gideceği bir şey, yani ona sahip çıkacak birisi olsun diye mahalledeki kuaförün yanına vermişlerdi. Ben de onunla onun yanına gidiyordum, sonra eve geliyordum. Sonra 12 yaşından sonra zaten ben devamlı orada çalışmaya başladım. Okuldan çıktıktan sonra oraya geliyordum, çalışıyordum, sonra tekrardan hep beraber eve geliyorduk falan gibi. Ablamla o kadar fazla... o çok içine kapanıktır, duygularını içinde yaşar ama yani o da erken evlendi. Şimdi onun da 21 yaşında falan bir oğlu var. Kız kardeşimin de oğlu var, bu ara 13 yaşına girecek olan. Yani çok fazla konuşmadık açıkçası. İlk dönemi herhalde oyun oynadık, şey yaptık da ondan sonra çok fazla oyun şeyim olmadı. Annem de çalışmaya başladı. Çünkü ancak geçimimizi sağlayabilecektik, o da bir doktor muayenehanesinde çalışmaya başladı. Tam 40 yaşında çalışmaya başladı. Ondan sonra işte o da bayağı bi’ kendini çalışmaya verdi ama iyi ki de vermiş en azından şimdi bir emekli maaşı var. Çünkü biz ona öyle bir para veremeyebilirdik şu anda. Ki şöyle de bir durum var tabii ki, kız kardeşimin de, ablamın da kocaları doğru düzgün hiç çalışmadı. Babamla tam ters olan tipler. Ablamın kocası zaten hiç çalışmadı, kız kardeşimin kocası da ne iş yaptıysa batırdı. Dolayısıyla bir de oradan bir şanssızlık oldu ve şeylik oldu. Annem de işte biriktirdiği veyahut da kenara attığı paralarla hep bunların arkasını toparlayan bir insan oldu aslında.

Ben şu anda annemle beraber oturuyorum ama yani eğer şey olursa, kendimi işte bu öğretmenlikle, şeyle toparladıktan sonra bir ev alıp kendi başımın çaresine bakmayı planlıyorum. Kiraya çıkmayı düşünmüyorum çünkü kirayı döndüremeyebilirim. Allahtan

bugüne kadar kira gibi bir derdimiz olmadı. Şöyle düşünüp baktığım zaman evet, ama ciddi bir malvarlığından bayağı düşük bir şeye düşmüş olduk gene de yapacak bir şey yok. Böyle durumlar kendini hep şey oluyor aslında, hem insanın kendisini geliştirici, etrafındaki sağlam veyahut da bozuk olan düzeni görücü, bayağı bir ayıklıyorsun insanları ve şeyleri, ailedeki bütün fertler dahil. Aslında yaşanması gereken bir dönem oluyor. İzmir'dekilerle çok fazla görüşmüyoruz. Çok az görüşüyoruz. Çünkü onlardan da çok fazla babamı dolandıran falan, ıvır zıvır şeyler oldu. O dönem de bayağı bir şeydi, dolayısıyla onlarla çok fazla görüşmüyoruz. Burada da kız kardeşlerimin kocaları da çok güvenilecek falan insanlar değil. Dolayısıyla kız kardeşim evlenmeden önce benim birkaç tane çok samimi dost, arkadaşım var. Onlar da dahil. Hadi beni dinlemiyorsun, onları dinle falan. Onları getirdim, konuşturdum, şey yaptım falan. Kimseyi dinlemedi, illa evleneceğim diye directti ablam da, çok anlamadım. Çünkü o zaman 18-17 yaşındaydım, çok akıl verecek veyahut da şey yapabilecek, müdahale edebilecek bir durumda değildim. Dolayısıyla o bir anda evlendi, bir anda. Çok farklı bizden, çok farklı bir aileyi kendi içimize almış olduk. Her şeyleri farklı. Yani nasıl diyeyim, milliyetçi kafaların çalışma şeyi ne kadar, zekâsı parlak olursa o kadar parlak bir zekâ. Aile zaten MHP'liler, hiç çalışmıyor, öyle bir şey (gülüyor).

Kötü örnekleri görünce hiç de düşünmedim açıkçası. Bilemiyorum bir kişiden ziyade ailesinin yükünü almak daha zor geldi galiba. Bilmeyorum, ben hep kaçtım o durumdan. Zaten ondan sonra da sağlık, sağlık durumlarım oldu. Ülseratif kolit diye bir gıcık bir hastalık. Şimdi de zaten hemeroid ve şey, o yüzünden doktora gideceğim. Kremlerimi falan kullandım ama şey olmadı. 2000 kaçta, 2007 çok uzun süre talasemi zannettiler, Akdeniz anemisi zannettiler beni. Çünkü ciddi kan kayıpları falan vardı. Sonra tabii, kolit, kalın bağırsağın işte 60 santimlik kısmında ülser yarası var. Tabii oradaki sistemin şeyi bozuk, yani ciddi ishaller, ciddi kanamalar falan oluyordu. iç kanama falan gibi şeyler de var. Mevsim geçişlerinde zaten bir yoklardı, bu sefer fena yokladı. Her zaman kullandığım ilaçlarım falan da var tabii ki onlar şu anda piyasada hiç bulunmuyor. Yani iki senedir ülseratif kolit ilaçları hiçbir şekilde bulunmuyor pahalı ilaçlar olduğu için, muadilinin 190 lira çünkü bir kutusu. Bir kutu yazıyorlar bana, yüzde onunu zaten devlet, biz karşılıyoruz, yani bir ilaç yazdırıyorsun zaten 300-400-500 lira ödüyorsun şeyden, muayeneden yani. Ama şu anda o bile bulunmuyor, muadili muadili diye en sonunda çok kötü bir ilaç şey yaptılar, o da yapıyor, orada kalıyor ve o yapıştığı bölgeyi de tahriş ediyor. Şimdi başka bir ilaç yapmışlar bakalım, onu aldık. O da 129 lira. Ya parasını, hadi eyvallah, biz ödeyelim de bir tane, iki tane değil ki milyonlarca bu hastalığa sahip insan var. Hiçbir şekilde ilaçları bulunmuyor şu anda piyasada. Raporlu, şeyli Sağlık Bakanlığının karşılaması gereken kolit hastalığı olan insanlar bunlar. Ve yani iki senedir 10 kutu yazılıyor, bir kutu veriliyor mesela. Ama şu anda o bile bulunmuyor. Altı aydır falan. Hep muadili, hep muadili. Muadili olan ilaçlar da yani hep şey diyorum, eskiden Augmentin kutusunda üç taneydi. Daha birincisini aldığım zaman iyileşiyordun, şimdi iki kutu bitiriyorsun bir şey olmuyor yani, üretiyorlar ya şimdi. Yani ne yapmamızı, ne yapmamızı istiyorsunuz? (gülüyor) Şey mi olalım? Daha tedavi veya kontrol altına alınmazsa daha büyük sorun olarak aslında, devlete şey olacak, değişik kafalar.

Şimdi birisi Tuzla'da, birisi Şile'de oturuyor ama bir araya gelip yine de şey yapıyoruz tabii. Onlar mahalleden çıktılar şu anda, yani daha doğrusu evlenip çıkmaya mecbur oldular.

Dolayısıyla ama gene görüşüyoruz. Kırk yıllık başka komşularımız var, onlarla görüşüyoruz. Diğerleriyle de görüşüyoruz, görüşmüyor değiliz ama hani her hâlükârda o mesafe giriyor araya. Valla bir tane “****” teyzemiz var bizim, onu alıp biraz konuşturmanız lazım, 87 yaşında (gülüyor). Hâlâ inip çıkıyor merdivenden, hâlâ bastonunu vurarak şey yapıyor. Beş tane çocuğu var, hiçbirisinin sözünü dinlemiyor. Bütün kış boyunca eldiven takmamış, bugün eldiven takmış. “Bunu niye taktın?” dedim. “Korkirem,” dedi. Hastalıktan korkuyormuş (gülüyor). “Vay arkadaş,” dedim, “sana bu eldiveni taktıran hayat bize ne yaptırmaz” (gülüyor) Tanıdığım en güçlü kadın bence ”****”, beş çocuğunu da büyütmüş, bir tanesini hatta sakat olduğu halde. Kocasını da depremden kafasından yaralanmış, ona da bakıyormuş falan. 13 yaşında evlendirilmiş zorla. Dolayısıyla valla 87 yaşında beş tane çocuğu da okutmuş, emekli etmiş, şey yapmış falan. Evlendirmiş falan, dolayısıyla en güçlü kadın “****”. Kocasını vefat etmiş, “35 yıldır yalnız yaşıyorum ben,” diyor. Yalnız olduğundan çok mutlu. Koca asla istemiyor. İşte öyle yani.

Ben de hiç evlenmek istemedim zaten de ama tabii ki erkek arkadaşlarım, şeylerim oldu, ama ben o raddeye getirmek istemedim. Benimle evlenmek isteyen de çok oldu ama ben evlenmek istemedim. Ben kendimden büyük erkeklerden hoşlanıyorum galiba birazcık, o yüzden daha olgun veyahut da daha farklı, doğrusu bir şey öğrenebileceğim erkeklerden hoşlanıyorum. Ben bir şeyden bahsederken hiçbir şey anlamamış gibi davranan, veyahut da hiç anlamayan, algılamayan, neden bahsettiğimi bile anlamayan erkeklerden hoşlanmıyorum. Ben galiba türevlerimden biraz farklıyım. Vallahi zeki erkek seviyorum, yaşı da o kadar önemli değil. Bir sohbeti ya da bir muhabbeti, devamlılığını sağlayabileceğim erkek seviyorum. Yoksa para pul veyahut da şeyle hiçbir alakam yok, olmadı da zaten bugüne kadar. Dolayısıyla öyle ilişkim de oldu ama benden çok büyük olduğu için devamlılığını sağlayamadık biz de tabii... Ben de o kadar küçük değildim ya, 37 yaşında falandım. O kendini suçlu hissetti. Yani şey, “Daha fazla benimle oyalanma da git, hayatına bak” dedi en sonunda. (gülüyor) “Ne yapacaksın beni?” dedi. “Hasta olsam bakacak mısın, şey mi? Ne yapmak istiyorsan onu yap,” dedi. Bunu söyleyebilecek de az erkek var. Hani sadece kendisine ait olmasını, kendisine baktıran erkekler var, bu bile yeteri kadar benim için iyi bir şeydi. Ben seviyorum onu, o da beni seviyor. İstanbul’a veya Türkiye’ye geldiği zaman uğrar, konuşuruz. Buralarda değil ama şu anda zaten.

Vallahi kadınlar her konuda çok mutsuz, yani evli olan da mutsuz, bekâr olan da mutsuz. Yani bence doğru paylaşımlar çiftler arasında, kadın, erkek veyahut da çocuk, anne arasında doğru paylaşımlar yapılamıyor. Ne bileyim işte, hem oturup konuşmasını hem ne sevişmesini, nasıl konuşmasını, ne de başka bir şey bilmeyen, kavga etmesini bilen insanlar. Bence aslında hiç sevişmesini bilmeyen insanlarız. En büyük problemlerden bir tanesi o. Ve çiftler arasında hep bir bıkkınlık ve birbirlerini boşverme görüyorum, çocuklarının da öyle. Çok mutsuz bir toplumuz aslında bence, her anlamda. Çok az mutlu olan insan var, o da zaten çok parladığı için, çok göz önünde oluyor. Ama mutlu olan çiftlerin çoğunda bence önce yataklarında mutlu oldukları için mutlu oluyorlar bence. Ya arkadaşlarımda da öyle. Hatta evlenen arkadaşlarımda da birkaç tanesiyle de konuştum. İki tane çift doğru düzgün. Ben dedim, “Ya siz orada da iyi anlaştığınız için, birbirinizi anlayıp dinleyip ona göre davrandığınız için bu mutluluğunuz devam ediyor.” Birisi 13 senelik evli, bir tanesi 15 senelik evli ama yani hâlâ birbirlerinin hem gözünün içine bakıyorlar hem de algılayıp anlayıp algılayabiliyorlar. 5-6 yıllık evli olan

arkadaşlarım var, aynı yatakta uyumuyorlar falan. Evlilik konforu güzel bir konfor galiba. Bilemiyorum, ben anlamıyorum, algılamıyorum.

Tabii ki şöyle bir şey olur. Genelde patronla veyahut da işverenle veyahut da şey, çalışma arkadaşım falan. Senin yaptığın iş yani rutine aykırı olduğu için, hem masraflı gayet. Şimdi ne bileyim, şimdi biz bunu nasıl satacağız falan gibi olabiliyorlar. Aynı şeyleri, aynı heyecanları seninle paylaşmayabiliyorlar. Yani ilk glutensiz, unsuz, şekersiz şeyleri yaptığım zaman patlama olmuştu tam tersi, onlar daha çok satılmıştı. Dolayısıyla yani biraz vizyonu açık olması gerekiyor benimle çalışacak insanın. Çünkü ben gene olmayan bir tarifi yapmaya çalışacağım, iki farklı ürünü bir araya getireceğim. Çünkü milyon tane yemek kitabı var, milyon tane ürün var, milyon tane çeşit var. Bir şeyi farklı yapmak zorundayız ki şuradan şuraya gelene kadar bir sürü kafe var. Bir şeyi dokunuşu farklı yapmamız gerekiyor. Zaten insanların çoğu maliyetleri en aza indirmek için donuk ürün alıyorlar, şu anda ciddi bir donuk ürün var ama yani o da satıyor. Dilimini 18-20 liraya ben de satıyorum. Ama benim ürünümün içerisinde ciddi emek var. Ama yani piyasada yediğiniz şeylerin %90'ı donuk ve çok kötü. Beraber çalıştığım ortağım bayağı bir vizyon sahibi biriydi. O her şeyi benimle beraber deniyordu zaten. Zaten belli bir rutin ve belli bir iş grubu vardı. Fakat ortaklardan bir tanesi farklı bir şekilde benimle rekabete girdi. Dolayısıyla bir süre sonra artık gereksiz hakarete varan sözlere falan maruz kalınca ben çalışmak istemediğimi zaten söylemiştim. Başka ıvır zıvırlar da oldu. Daha önceden çalışma arkadaşımı bayağı kaba bir şekilde kovmuştu. Ben o muameleye maruz kalmak istemedim zaten, kendime de zaten bir okul buldum. Dedim: "Ben sizinle çalışmaya devam edemeyeceğim." Çünkü orada, o okulda eğitim almak istiyorum. Dört aylık bir süreç, ne sizi de yorayım, siz kendinize bir eleman bulun, dedim. Oradan güzellikle ayrılmış oldum aslında. Biraz daha kalmış olsaydım çok daha kötü bir şekilde ayrılabilirdim, kavgalı gürültülü. O da onun tavrı. Ben burada ortak birkaç ay çalıştırdığımız dükkân şey oldu. Şimdi burada çalışırım, gittiği yere kadar, götürebildiğimiz yere kadar devam edeceğiz. Farklı şeyler yapıyoruz. Biraz daha az ve yavaş yapıyoruz. Çünkü şey, ürünlerin ziyan olmasını istemiyoruz. Çünkü şey, korumaydı bilmem neydi, ıvırdı, zıvırdı, alım gücüydü, bayağı insanların gücü düşmüş vaziyette. Bir de iyi bir arkadaşım var, ikimiz beraber hazırlıyoruz birçok şeyi. Fena ürünler çıkartmıyoruz, az ve öz ürünler, kahvaltı falan veriyoruz. Muhlama falan gibi şeyler veriyoruz. Onlar mesela burada yok, en azından değişik bir şey olmuş oldu, burada tanıştık. Bir buçuk sene falan oldu işte. Dükkânın ortaklarından bir tanesinin kız kardeşi "****" İki ortaklar, onlar ortaklar, biz de çalışıyoruz.

Aslında hep vardı da katlanarak arttı gibi bir durum var. Çünkü en azından eskiden cezaların bir caydırıcılığı veya şeyi vardı, bir korkusu bir şeyi vardı. Şimdi artık hiçbir şeyden, ne bileyim işte. Arabasını park ediyor, park etmesi yasak alan, geldiği zaman dayılanıyor. Çünkü onun çok ultra bir ceza yaptırımı olmayacağını biliyor ama çok değer verdiği arabası sadece çekilebilir. Ama yani karısına her türlü hakareti, yıpratmayı işte dayığı, köteği her şeyi yaptığı halde o kadının gene eve dönebileceğini, işte cezadan en az asgari şeyle yırtabileceğini biliyor insanlar. Dolayısıyla bu onlara gereksiz bir güç ve güven veriyor ve çok güçlü kadını zaten sevmiyor insanlar. Ezik kadını da daha çok eziyor gibi bir durum var aslında. Aslında Anadolu'ya ya da şeye, Karadeniz'e falan şeye baktığınız zaman gayet güçlü kadınlar var. Ama işte nedense İstanbul'da şeyde farklı bir eziklikte kalabiliyorlar. Ama bu kadınlıkla alakası yok. Adamı,

erkeği de yetiştiren bir kadın sonuç olarak da. Adamlardaki psikolojik sorunları veyahut da şeyleri görmezden gelen bir yapı var. Yani halbuki kendi çocuğundaki problemi veyahut da çevresindeki insanlar o çocuktaki problemi görüp ona bir müdahale edilse, yani bu nezle gibi, grip gibi... Gidiyorsun doktora reçeteni alıyorsan, o çocuğun da psikolojik desteğe ihtiyacı olduğunu görüp bir müdahale edilmesi gerekiyor. Ama ona her seferinde, “benim oğlum, benim paşam, benim şeyim” diye pohpohlayarak yaptıkları için aslında var olan sorunu hiç görmezden geliyorlar. Sonra da birisiyle evlendiriyorlar, ondan sonra da ne oldu ki gibi bir durum. Aslında küçüklükten itibaren çocukların psikolojik sorunları gözüküyor. Şiddete meyilli mi, agresif kişiliği mi var? İlkokulda veyahut da şeyde bile çocukların hâl ve hareketlerinden öğretmeni falan, şey zaten algılıyor yani, ne bileyim işte.

Bizim ilkokulda bir tane vardı herhalde öyle bir çocuk. Çok direktmiyordu, çok şey yapmıyordu, daha yumuşak ama sonuç olarak kurala uydurarak yaptırıyordu öğretmen. Ona şey yaparak direktmiyordu; bu, okulun kuralı, bizim bunu yapmamız gerekiyor, falan gibi yaptırırda bulunuyordu. Ama ciddi öfke nöbetleri falan şeyler geçiriyordu. Ama yani ailesiyle konuşuyordu, bir şey yapıyordu ama etrafındaki arkadaşlarına zarar vermesini engelliyordu mesela. Yani ne bileyim şimdi bakıyorum da ilkokul öğretmenimiz kriz yönetiminde bayağı başarılı bir şekilde şey yapmış. O çocuğun halen problemleri var. Bazen şeyde falan görüyorum, birçok kere de şeye, cezaevine şeye falan girip çıktı falan. Yani hâlâ agresif hâlâ sinirli, hâlâ saçma sapan şeyleri var. Ama aileyi ikna edemediği için herhangi bir eğitim veyahut da işte ne bileyim, bi’ psikolojik destek falan... Bir de oğlan çocukları galiba daha kıymetli oluyor. Galiba. (gülüyor) Yani “Benim oğlumdur yapar.” Senin oğlun ama yani nereye kadar yapacak? Bu eninde sonunda sana da gelecek. Bilmiyorum ya belki de kendi çocuğum falan olmadığı için belki de daha rahat konuşuyorum ama hani ilk yetiştirdiğim çocuğa da bakıyorum, ikinci çocuğa da bakıyorum, gayet 16 yaşına girecek “****”, 24 yaşına falan gelecek “****”, gayet düzgün çocuklar oldu. Benim yeğenlerim o kadar olamayabilir, büyük yeğenim hatta çok agresif ve şey oluyor. Küçük yeğen daha şey, bir tanesi işte 98’li büyük olan, 2007’li erkek. Evet ama işte kendi ailesinden saçma sapan, anneden değil, babasının ve babasının ailesinden, işte neredeyse biz çalışsak şey yapsak ve oturup onun önüne parayı koysak hiç itiraz etmeyecek. O şimdi şeyde Youtube’un bir şeyinde çalışacak galiba. Aydın ve çok değişik bir çevresi var ama ne zaman babasıyla biraz fazla bir arada oldu mu çocuğun hâl ve hareketleri anında değişiyor. Yani nerdeyse geçen babasıyla fazla takılmış galiba, bayramda geldikleri zaman ben annemle aynı evi paylaştığım için benim onlara kira ödemem gerektiğini falan söyledi (gülüyor). Dedim: “Senin evinde mi oturuyorum? Babamın evi,” dedim.

Kafaları değişik çalışıyor. Yani bir 12-13 sene önce onun başıma açtığı borçlardan toparlayana kadar canım çıktı. Saçma sapan bir takım elbise falan bir şeyler, bir şeyler aldırır benim kredi kartımla. Oo ondan sonra ara ki bulasın. Telefonları devamlı değişiyor, bilmem ne. Ablam, “bilmiyorum” diyor falan. O da farklı bir boyut yani. Tabii bu arada annemin yaptığı yardımları, bilmem neleri, ıvırları zıvırları saymıyorum bile. Farklı bir kafada, farklı bir şeyde adamın şeyi. Hayal dünyasında yaşıyor. Kendisini çok farklı ve çok şeymiş gibi tanıtıyor Facebook’ta falan, ıvırda zıvırda. Çok ünlü bir iş adamı, bilmem ne derneğin sahibi falan hani. Yani ne kafa, kafalar farklı çalışıyor yani, akşama kadar evde yatıyor ama işte bilmem ne arabalarıyla poz vermeler. Bakayım hâlâ şeyini kaldırmış mı, annem artık bıkmış vaziyette. Yeğenimin adıyla

şey yapmış, yani hele bir profile bak. Yani şöyle bakayım fotoğraflardan bir tane yeğenim Erasmus'la yurt dışına gitmişti, sanki kendisi göndermiş gibi fotoğrafları paylaşmıştı. Şimdi, bir tane daha bi' şey vardı, yani böyle hayali bir yeğen üstünden giden hayali bir dünya. Yani bir şey anlatamıyorsun, anlattığını da algılamıyor zaten. Tespih, şey, böyle bir bu arabayı nereden bulmuş, nasıl fotoğraf çekirmiş, bilmiyorum. Küçük kız kardeşimin kocası o kadar değil de, o da ne hangi işe el attıysa o da başarılı olamadı. O da 13 yaşına girecek, erkek, tabii tabii daha küçük o. Onunla ilişkim daha iyi tabii ki, daha küçük olmasından da kaynaklı. Büyük de onunla olan ilişkimi kıskanıyor, bir de böyle saçma durumlar var. Hep ona yapıyorsunuz zaten, bana hiçbir şey yapmıyorsunuz, falan gibi. Hani dedim bize hiçbir şey yapan olmadı. Yani o kadar şey bir aile değil aslında, hayallerimi süsleyecek bir aile değiliz. Sağlam durmaya çalışıyoruz her hâlükârda. Şöyle bir durum var, bi' 3 ayda, 4 ayda bir birisi oğlunu alır bizim eve gelir, birisi kalır. Dolayısıyla birisinden birisi mutlaka gelir, sonuç olarak geliniyor, gelinmiyor değil. Zaten bir de şöyle bir durum var, onun bir tanıdığı vefat etti kışın başında ki ailelerin, çocukları da bayağı varlıklı falan olmasına rağmen kızı bir haftada evde onunla beraber oturan, iki çocuğu olan eşi de vefat etmiş bir kızı vardı. Bir haftada evden çıkarttılar ve satılığa çıkarttılar. Ben de dedim ki ya dedim "aceleleri neydi, ev dediğin hemen mi satılıyor?" Satılırdı, birazcık da müddet istenirdi, kız parasını alırdı, ona göre bir ev tutulurdu. Yani şimdi satılmadan da kızın parası yok, nasıl gidecek," falan. "Seninkiler seni akşamdan koyarlar kapıya" Annem de orada bir korku yarattı. Dolayısıyla yani bir şekilde, bir yani, neredeyse kendisi maaşından bile destek olur, şey olursa ben ev almaya falan şey yapmaya kalkarsam. Bi'sey olursa, o vefat ederse ben kapı dışarı edilirim falan gibi. Onlarla böyle bir şey konusunda herhangi bir şey paylaşmıyorum zaten.

Ya herkes nedense en büyük haksızlığa kendisi uğramış, herkes en çok kendisi ezilmiş ama işte kimse onları anlamıyor şeyindeler, modundalar aslında. Dayanışma olamaz, olmadı da zaten. Çok dayanışmada bulundum, benim her türlü durumumu bilip de her türlü desteği olabilecek üç beş tane arkadaşım var. Hatta bir tanesi çok yakın arkadaşımın eşi. Yani o çocuk da bana her zaman, her konuda destekti. Hayatıma her türlü bana kol kanat gerebilecek beş altı tane arkadaş. Arkadaşımın eşi ben çok zor durumda kalmıştım bu "****"ın yaptığı borç yüzünden, bana kredi çekti. Ben onu ödedim tabii ki, hiçbir şekilde hiçbir şeyini aksatmadım ama bu benim kardeşlerimin yapacağı bir şey değildi. İkisi de yani her türlü hastalığımda şeyimde, şöyle söyleyeyim, babam da kalp krizi geçirmişti, bir kusma gibi bir şey durumu oldu, kalp krizini Mayıs ayında geçirdi, yılbaşının ertesi günü oldu. Bu 2016'da, 2015'in 2016'ya girdiği yıl. Dükkân ful, ben çıkamıyorum, kız kardeşlerime zaten ulaşamıyorum, kocalarına asla ulaşamıyorum, zaten ulaşamam. Böyle böyle bir durum var, bu inat eder, gitmez." Ne yapacağız?" dedim. "Dur" dedi, "ben bir gideyim." "Ya, ****" Amca ya, saçmalama, gel işte, gidelim" falan diyor ve bütün tahlillerini yaptırıp hem saatlerce başında durdu. Yılbaşının ertesi günü gününde ailesiyle falan oturup kahvaltı edecek şeyde, altı saat falan hastanede durup sonra eve geldi. Hani bu benim için hem zamanından hem şeyinden hem yanımda oldu falan. Bir de o babam da çok keyif almıştı konuşmaktan, şey yapmaktan, sohbet etmekten. O da damatlarıyla veyahut da şeylerle falan gibi iki cümleyi bir araya getirip konuşamadığı için ona çok iyi gelmişti o yani.

İşte doğru insan, doğru yer, doğru zaman. Yani maalesef ki kız kardeşlerimin kocasıyla iki kelime edilemiyor. Ama hiç tanımadığın, hiç kan bağıının olmadığı bir insan, sana her konuda her şeyde destek olabiliyor. Dayanışma sadece kan bağı veyahut da şey değil, işte ahbap, eş dost, artık kanka olmuşum, kopamayacağım dostlar aslında. Boşanmaya kaç kere şey yaptıklarımı saymıyorum. Babam birkaç sefer araya giriş yaptı. Fakat öyle şey bir aile ki o zaman onun da babası bizlerle tehdit etmişti babamı. İşte senin kızın şu saatte, şu saatte işten gelip gidiyor kızın, artık sen bekleme onları falan, bilmem ne. Şimdi boşanmayı veyahut da ablamı şey yapmayı düşünüyor. Neden biliyor musunuz? Babamın üç kuruşluk maaşından şey yapabilmek için. Ama dedim ki ben bir ara işsizdim, hani annem hayatta, dörtte bir sana geliyor. Yani sana 300 lira, 500lira falan bir para gelir. O zaman, ha öyle mi oluyor, dediler bu sefer. Çok saçma bir aile. Evi satıyordu neredeyse ya, veraset, ölümden sonra veraset bi' şey yapıyor ya, o sırada bunlar çok yardımsever bir şekilde anneme destek oluyorlar, oraya götürüyorlar, buraya götürüyorlar. Birkaç ay sonra deprem vergisi verilmesi gerekiyor galiba, yok çöp vergisi mi bi' şey, onun için belediye gittiği esnada "Senin üstüne değil ev," demiş şey. Bunu hemen düzeltmeniz gerekiyor, hemen veraset ilamı şey yapıp, hatta zaten şöyle oluyor demiş, yarısı sana, yarısı kızlara olarak, üçer taksim, birer taksim olarak paylaştırılması gerekiyor. Bunlarla tapuya gidip ayarlayın, bu şu anda çöp vergisinden daha önemli, demiş memur. Biz de koştur koştur birkaç gün gittik geldik ama hallettik yani sonuç olarak.

Yıldız Tilbe'nin bir tane lafı var ya, "biz neler gördük bu da geçer." Beni en çok ayakta tutan şey o. Yani dolayısıyla yani gün içerisinde veyahut da şeyde bir sürü şey başımıza geliyor. Yani birkaç gün önce dayının teki bana kafayı taktı, hem de 73 yaşında, 74 yaşında falan birisi. Trabzon'dan gelmiş, Artvinli falan. İşte hediyeler gönderiyor. Şu anda beraber çalıştığım arkadaş da Trabzonlu, bayağı bir sert çıkarak adamı kovdu dükkândan falan. Yani çok ailemde ama böyle şeyler olabiliyor hayatta, işte öyle zamanlarda insanların birazcık kollanması iyi geliyor. Yani çok sağlam durmaya çalışınca da çok şey olabiliyor. Biraz dikkat çeken bir kadını galiba. Bazen şey olabiliyor saçma sapan erkeklerin saçma sapan ilgisi olabiliyor. İşte o zaman da böyle insan, ister istemez kendisini normalde ne kadar hareketli ve güler yüzlüyse, suratsız, despot ve şeye büründürüyor. Olmadığı bir durum aslında ama korunmak için böyle bir şey olması gerekiyor gibi mecburen. Çizgisi veyahut da duruşu olmuyor insanların. Bir tane de şeyde çok fena başım belaya giriyordu, neredeyse kaçırılıyordum Beyoğlu'nda okula giderken, bayağı Arap kılıklı adam koluma girdi, çekiştire çekiştire götürüyor. Neyse ki okuldan arkadaşlar hemen görüp müdahale ettiler. Bayağı ara sokaklara gidip götürüyordu. Beyoğlu korkunç bir yer olmuş. Çok kolay gündüz vakti yani demek ki, kadınlar, şeyler, çocuklar kaçırılabilir. "****" diye bir okula gidiyordum, yeni açılmış bir okuldu. Demirören Alışveriş Merkezi'ndeki en başında Beyoğlu'nun, daha o araya girmeden adam kolumdan çekiştire, çekiştire götürmeye başladı beni. Eğer çocuklar beni görmese, itmesem kimsenin dönüp baktığı yok zaten. Her şey yapılabilir orada, gündüz vakti. Ne sen ne olduğunu ispat edebilirsin, ne o anlatır. Çünkü çok kötü vaziyette orada şu anda kadınların, çocukların yaşadığı durumlar, travestilerin yaşadığı. Neyse ki orada gelen erkek arkadaşlar şeyler görüp hemen müdahale edip aldılar adamın elinden beni. Çünkü ne sen kim olduğunu şey yapabiliyorsun, ispat edebiliyorsun, ispat edene kadar iş işten çoktan geçmiş oluyor. Çok çok tehlikeli bir yer şu an orası. Dolmuş beklerken dolmuşçuyla, kahyayla falan pazarlık yapıp, parka gidip üç kuruş için maalesef birlikte olan kadınlar gördüm. Yani açlıktan veya sefaletten yapıyorlar bunu ama

yani şey çok çok düşmüş vaziyette, çoluk çocuk yani. Ve onu iki dakikada pazarlıyorlar ve her şey herkesin gözü önünde oluyor, herkesin gözü önünde oluyor. Yani Beyoğlu şeyin, biz küçükken kaçıp gittiğimiz ve başımıza hiçbir şeyin gelmediği bir yer. Kemancı'ya, oraya buraya gidip bugüne kadar başıma hiçbir şeyin gelmediği yer. Yani şu anda benim çocuğum olsa, aklım çıkar herhalde. Neredesin, ne yapıyorsun, ne ediyorsun, diye falan sormaktan. Çok kolaymış demek ki. Biz onu şey yapıyorduk ya şeylerde falan işte, Müge Anlı falan bilmem ne çok kolaymış yani meğerse. Adamların... Hani bağırıyorsun, çağırıyorsun, itekliyorsun şey yapıyorsun ama kimsenin, hiç kimsenin umurunda olmadığı gibi, hani ispat da edemiyorsun, ben bu adamla birlikte değilim, beni zorla götürüyor, falan bilmem ne dediğin halde, kimsenin dönüp baktığı yok, öyle bir durum.

Bir kere de saat 9'da biz bir sunum hazırlamıştık, bir şey yapmıştık, saat 9'da, her yer travesti doluydu, her yer sokakta, yanına gelip kaç para falan diye soruyordu adamların hepsi. Ya saat dokuz. Yani o kadar, Beyoğlu'na o kadar şey gitmişliğim, o kadar şey yapmışlığım, vakit geçirmişliğim gecenin yarılarında, sabahlamışlığım var. Ben bu kadar kötü bir ortam ilk defa gördüm. Maddi sorunlarla sen her zaman dünyanın her döneminde olan bi' şey. Ne bileyim, 90'larda, şeylerde falan da bir Rus akını vardı mesela. Ama galiba her kültür geldiği zaman, kendi şeyini getiriyor, kültürünü de, görgüsünü de getiriyor. Yani çok güzel kadınlar. Bir balık ekmeğe, evet o zaman da şey oluyordu ama bir şey vardı, hani bir daha bir kalite gibi bir şey vardı. Şimdi çok daha fena vaziyette. Bir kere de çok komik bir şey, her taraf falafelci, 1820'den, bilmem kaçtan beri. 1820'de falafel mi vardı İstanbul'da, tanınmıyor muydu, biliniyor muydu? Her taraf, humus, falafel bilmem ne dolu, hepsi de 1800'lü yıllardan kalma. Hani normalde Beyoğlu'na gittiğin zaman görmeye alıştığın şık, güzel dükkânlar yok. Çikolatacı, ne biliyim işte kahveci, o kadar düşük kalitede ki hepsi. Beyoğlu'na veyahut da Nişantaşı'na falan gittiğiniz zaman hani bir şıklık, güzellik, ne bileyim kutuyu bağlamalarında bile farklı bir dokunuş falan, bi' şey görürdün. Şimdi sabah saatleri zaten çok daha korkunç oluyor, mesela pislik içerisinde, kusmuk şey olduğu için herkes tazyikli su ile dükkânlarının önlerini yıkıyor, ne bileyim yani, çok çok fena.

Şey mesela, kendi aralarında konuşuyorlar zaten. Ama yani eğer tek başına olsaydım, şey olsaydım yine en azından şeyler görmeseydi beni, Starbucks'ın üstünde, onlar da kenara çekilmişler sigara içeceklermiş. Tam Demirören'e inerken orada Starbucks var. Zaten Arapça konuşuyor, aldı kolumu çekti götürüyor. Yani şey oluyor hani böyle haberlerde veyahut da şeylerde gördüğünün aslında çok basit, iki saniyelik bir olay olduğunu görüyorsun. Ve yani o anda çaresizsin yani ağzına bir şey kapatıp şey yapsa, işte baygınlık geçirdi arkadaşım falan, bilmem ne? Bir şey söylemeden bile götürebilir. Kimsenin kafası dönüp bakmıyor zaten, bu kadına ne yapıyorsun falan bilmem ne diye. Ama burada herhangi bir şey olsa mesela, buranın mahalle kültürü herkes "Hop, hayırdır," falan diye, esnaf da orada hiçbir şekilde esnaf değil. Burada mesela işte "hayırdır birader," falan dediğin anda tüm mahalle toplanır. Böyle bir durum var. İlginç bir şekilde herkes kafasını çeviriyor, işine bakıyor. Çaresiz ve kötü hissediyorsun kendini, çok çaresiz hissediyorsun kendini. Yani hani genelde bu tip durumlara şey gibi dışarıdan baktığımız zaman hiçbir şekilde anlaşılamıyor, ne bileyim. Hatta dalga geçiyoruz Müge Anlı'yla falan. İşte herkes bir çocuğuna, birisi de çocuğuna sahip çıksın, hani durmadan

çocuk kayıp şey oluyor, değişiyor falan bir şeyler. Ama yani bunlar evet oluyor, acı şeyler de yaşanabiliyor. Dolayısıyla yaşamadan anlayamıyorsun işte.

Hemen önünü çevirip şey yaptılar. Ne oluyor, falan, bilmem ne diye, o topuklayıp kaçtı. Bu vesile biz... Zaten ondan sonra hep beraberiz, 5-6 kızdık, beraber çıkıp her zaman hep beraber, Fransız Konsoloslğu'nun orada buluşup hep beraber girdik çıktık. Hiç şey yapmadık tek başına. Ama yani ne olursa olsun, başına ne gelirse gelsin, kafasını çevirip bakmıyor insanlar. Evet, korkuyor da tabii insanlar, başıma ne gelecek, ne olacak, ne oluyor, ne bitiyor? Ama işte yani burada falan bir şey olsa hemen anında müdahale edilir. Mahalle kültürü o bakımlardan güzel. Bir kıza babası Fikirtepe'de şey yapmış, ev almıştı, orada oturuyor. Giriş katta Fikirtepede eski oturan hanımlar örgü örüp işte ev yıkılmış, apartman dikilmiş, onlar da giriş katta şey yapıyor örgü örüyor falan, bilmem ne yapıyor ama gene vıdı vıdı konuşuyorlar falan. Bu yukarıya çıkıyor, iniyor falan. Dedim: "Tek başıma kalabiliyor musun? Kalabilirsin," dedim ben. "Neden kalabilirim, kocaman apartman" falan bilmem ne dedi. "Merak etme, o teyzeler orada olduğu sürece hiç kimse giremez." Tek başına kalmaya korkuyordu, yani mahalle şeyi, bir şekilde de kolluyor insanı, koruyor. Kim girdi? Kim çıktı? Kim ne yaptı? Şimdi "Oo, haklısın, tamam, doğru," diyor, hey Allahım ya. Aslında koruyucu bir şey mahalle kültürü, biz her ne kadar bazen şikâyet etsek de, kollayıcı ve şey. Bir süre sonra herkes her şeyin, her konuda ahkâm kestiği için.

Gerçekten hızla değişen bir yer, o sonlara girilmeyecek kadar kalabalık bir yer. Ne oluyor anlamıyoruz bile, bir sürü, milyon tane insan geliyor, işte bu evin kapısında bile milyonlarca fotoğraf çekiliyor. Kaç kere kapının zilini çalıp "Şu balkon da çok güzelmiş, orada fotoğraf çektirebilir miyiz, evi de gezebilir miyiz?" Artık çıtayı giderek arşa yükseldi yani. İnsanlar burada yaşayan insanların olduğunun farkında değil, burası dekor, biz de onlara hizmet etmek zorundaymışız gibi davranıyor. Biz hatta böyle sokaktan falan geçerken "Fotoğraf çekiyoruz burada ama." (gülüyor) Yani sokaktan geçemezsin, şey yapamazsın, değişik, değişik işler. Gelin fotoğrafçılarıyla falan bilmem nelerle başladı, şimdi bombardıman şeklinde popüler kültüre hizmet vermeye başladı. Yani ama işte böyle yazarlar da bazen şey işte, bilmem ne Pazar ekinin bilmem nesinde haber yapmak için şey yapıyorlar işte, şu kilise, sinagog bilmem ne işte, gezilebilecek yerler. Halbuki o sinagog kapalı, normalde gezemiyorsun, sadece Paskalya'da, 21 Aralık'ta falan açık halka. Çünkü güvenlik sebebiyle açamıyorlar şeyleri, kapıları. Ama bunu bilmedikleri ve saçma sapan haberlere maruz kaldıkları için insanlar, neden efendim kiliseyi gezemiyor muyuz? Gel de anlat. Sadece evler mi var, bu kadar mıydı? Kusura bakmayın elimizde bu kadar var falan. Hani geldikleri semtin de nasıl bir yer olduklarını bilmedikleri gibi, herkesin ve her şeyin onlara hizmet etmesini bekliyorlar. Gelen kafeye veyahut da sahafa falan hani bir fotoğraf çektirelim, şurada da oturup bir kahve içelim, falan bi' şey değil. Kitabevine bile gelip tutup fotoğraf çektirip giden insanlar var ya. Ya da kahve fincanını tutup kitapla ve kahveyle fotoğraf çektirip çıkan insanlar var. "****" bir gün bir bayramın üçüncü günü falan açmışlar, en sonunda kapıyı kilitlettirmiş, yok daha fazla ben şey yapamayacağım, baş edemeyeceğim bu insanlarla, falan diye sahibi. Kanal D bir haber yapmış, işte İstanbul'da kalanların bayram tatilinde gezebilecekleri yerlerden birisi "****". Yani, gelen insanlar da fotoğraf çektirip şey yapıp bir çok haber yapıldı, dolmuş falan bilmem ne diye.

Şimdi bir dükkân yok ama, ne bileyim işte kırtasiye kapandı kafe oldu. Bir mahallede olması gereken ne? İşte kasap, manav bilmem ne, manav kapandı kahveci oldu. Yani hani amaca yönelik dükkân yok, yukarıya Şok falan her şey açıldı ama her halükarda hani mahalle dokusunu koruyamadık aslında. Simitçi, kahveci bilmem ne. Şu fırın bile çok el değiştirmiş olan bir fırın, aşağıdaki fırın ilk fırın, işte en son işte fırın oldu, bir sürü el değiştirdi. En sonunda adam beş senedir burada, isim şeyini almış, tarihi “****” Fırını 1929 diye. Hani semtte ürününü falan pazarlamak falan yok, semt üstünden gelen vurgununu yapmak. Ama sor hangi ürün tarihi, en son hangisini yaptın, bir sürü ekmek çeşidi falan ıvır zıvır bir sürü bi’ şeyler koydu ama hani? Biraz şark kurnazlığı mı oluyor, ne yapılıyor, ne yapılıyor bilmiyorum. Ama öteki fırın duvarda, babasının, dedesinin, dedesinin babasının falan fotoğrafları olan en eski fırın. Bu kurnazlıkla giden çok fazla insan var, bakalım ne olacak. Ürünlerin zaten hepsi fabrikasyon ve donuk ürün dahil olmak üzere, fabrikanın donuk simidini alıyor, fırınlayıp fırınlayıp onu satıyor. Gerçekten tarihi dokuyu koruyan, harbiden hiç kendini çok az değiştirerek bozmayan “****” börekçisi kaldı, hiç değilse börek yirmi yılda aynı böreği yapıyor, hatta çıtayı yükseltiyor bile. Tamircisi, ıvırı zıvırı, her şeyi bir sürü mekân olan yerin hepsi kahveydi, hani kahve kültürü vardı. Ne bileyim şu yukarıdaki kafelerin hepsi sanat atölyesi idi. “****” atölyesi, “****” atölyesi. Onlar daha yukarıya gitmek zorunda kaldılar, çünkü ev sahipleri çıkarttılar hepsini, daha yüksek kiraya daha başka bir yerlere şey verdiler. Hani yukarda bir tane market var, oranın mal sahibi de dükkânı satmaya karar vermiş. Neyse ki bir senedir satamadı, çok acayip bir para istiyor çünkü. Market, manav, bir mahallede ne isteriz, kasap, ekmeğini alacağın yer, bir şeyin olduğu zaman terzin. Kırtasiye yok mesela. Herkes geliyor A4-A3 kâğıdı bilmem neyi, işte kalem nereden alabiliriz, fotokopi nerede çektirebiliriz? Bir şey olduğu zaman ofisi olan mimar arkadaşlardan bir şey rica ediyoruz, o şekilde şey oluyor. Belki “****” üst katında vardır, belki o şekilde bir şey olabilir. Kestirme yolları var, çok çabuk iniliyor da, fazla dükkân yoktu. Şimdi zaten dükkân olmayan yerlerde de dükkân açılıyor. Ara sokaklarda evlerin çok dibinde de falan kafeler açılıyor. Arka sokaklara bir sürü kafe açıldı, Karaköy’de de aynı şekilde oldu. Hani bu kadar kafeye ihtiyaç var mı bilmiyorum, vallahi bilmiyorum. Zaten yok, olmadığı gibi zaten gelecekte oralara gidip para harcayacak insanlar da yok. Ben çok uzun süredir bu işi yaptığım için, şöyle bir kitle vardı ama gerçekten kahvesini, çayın, her şeyini kafede yapıp giden, evine giden insan vardı. Çok büyük bir kitle şöyle 15 Temmuz’da gitti, akademisyen olan, ne bileyim Boğaziçi Üniversitesi’nin görevlisi olan, öyle ciddi bir kesim vardı. Yeri bilen gelip burada konaklayan, etrafta yemesini içmesini yapan bir kitle vardı. Çok çok azaldı, bitti zaten.

Hani öyle etkiler de olmadı değil, yani direkt başka ülkeye, Kanada’ya giden çok oldu. Kendi memleketine de giden, işte burada öğretim görevlisi de falan giden. Portekiz’e giden oldu, bayağı bir Portekiz’e giden insan oldu. İngiltere’ye de çok oldu, Kanada’ya da çok oldu. Evler boşaldı, o evlere yeni yeni insanlar geldi. Bir ara bayağı Cihangir tayfasından gelen insan, sonra Moda kalabalıklığından koparak hani mahallede şeyinde yaşayabilir miyiz gibi gelen insan oldu. Fakat onlar da bir süre sonra burası da aynı şeye benzemeye başladığı için, bir 15 sene önce falan Ortaköy’den çok insan geliyordu. Şimdi onlar oraya, onlar buraya, yap-boz parçası gibi, her mahalle kültürü bozulan yerden eskiden oradan ayrılan oraya geliyor gibi bir şey oluyor galiba. Balat bilmiyorum, Balat çok farklı bir şey çünkü yerli halkı zaten aykırı bir halk, yani Çukur’dan bayağı faydalanmışlar yani. (gülüyor) Her yer hızlı bir şekilde değişiyor.

Yok Allahın emri, zaten çalışmasa da iki çocuğun, eşin, evin işi ıvır zıvır falan bir şekilde zaten çalışıyor. O saatten sonra ekstra bir para, ekstra bir gelir olmak zorunda kaldığı için. Ben 78 doğumluyum, yani ben bir şey hissedemedim zaten de onun hoşuna gitti ama çalışmak. Zaten evin dışında bir şeyler yapmak her zaman hoşuna gidiyor. Kendisinin evin dışında bir şey hem hoşuna gitti, hem de şey, işte o etrafın çevrenin şeyinden de kaçması oldu. Hem para kazanıp hem de bir işe yaramak hoşuna gitti ama önce eve yardımcı oldu, bir eve, ondan sonra da şeye doktor muayenhanesinde çalışmaya başladı işte. İşte kaç yaş, çalışmış oldu, 40 yaşında başladı o işe, 54 yaşında falan emekli oldu. Evet 54 yaşında falan 53-54 yaşında emekli oldu. Dolayısıyla bir emeklilik şeyi olmuş oldu aslında. Bizim ev biraz dağınık bir ev zaten, çok derli toplu şey olamadı. Şimdi zaten şöyle bir şey yapıyorum, sadece ayda bir falan bir yardımcı hanım geliyor, toparlıyor ama işte bir yeğenim geliyor, bir büyük yeğenim, yine her zaman çok dağınık. Çok düzenli bir olamadı hiçbir zaman, hâlâ dağınık, hâlâ çok fazla eşya var. Bu onun artık yaşam tarzı, ben eşyalarımı alıp çıkmaya bakacağım. Yapacak bir şey yok.

Vallahi “****”yi almam lazım. Çılgın, 87 yaşında, bizim dükkâna sık sık uğrar. Zorla oturtur çay içiririz falan, borcunu falan hiç bir zaman unutmaz. Hâlâ canavar gibi, oraya buraya koşturuyor. “Ecele işim var” der, acele işi varmış. En şey karakterlerden bir tanesi mahallenin.